

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Ryby a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Ivety Postulkové v právní věci:

žalobce: **L. H.**
bytem XXX
zastoupený advokátem Mgr. Janem Švarcem
sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Magistrát hl. m. Prahy**
sídlem Mariánské nám. 2/2, 110 01 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 11. 5. 2018, č. j. MHMP 719042/2018,

t a k t o:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem Úřadu městské části Praha 4, který měl podle žalobce spočívat v nečinnosti správního orgánu, jenž se týkala zaevidování změny místa žalobcova trvalého pobytu.
2. Žalobce uvedl, že dne 28. 2. 2018 v zastoupení ohlásil žalovanému změnu místa svého trvalého pobytu, a to datovou schránkou, nikoli v listinné podobě. Žalovaný změnu nezaevidoval a místo toho rozhodl pod č. j. P4/047288/18/OSA/HEJ o nezaevidování změny s tím, že k odstranění nedostatků ohlášení došlo pouze zčásti. Žalobce se odvolal a Magistrát hlavního města Prahy (dále jen „MHMP“) rozhodnutím ze dne 11. 5. 2018 č. j. MHMP 719042/2018 rozhodnutí žalovaného zrušil a řízení zastavil. Rozhodl tak z důvodu

splnění zákonných podmínek zaevidování změny s ohledem na další ohlášení změny místa trvalého pobytu v listinné podobě, učiněné dne 26. 4. 2018, což považuje žalobce za nesprávné. Pozdější ohlášení vyvolává podle žalobce jiné právní účinky než ohlášení předešlé, zejména pokud jde o datum zaevidování změny. Toto datum je pro žalobce rozhodné pro jiná správní řízení, především pro počátek nároku na příspěvek na bydlení, který je dávkou státní sociální podpory a o který žalobce podle svého tvrzení žádá.

3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl odmítnutí žaloby z důvodu, že žaloba je nepřijatelná.
4. V usnesení ze dne 14. 11. 2019, č. j. 3 A 161/2018-53 městský soud dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky pro projednání žaloby z důvodu její nepřijatelnosti ve smyslu ust. § 85 s. ř. s., a proto žalobu na ochranu před nezákonným zásahem odmítl podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Rozsudkem ze dne 18. 6. 2020, č. j. 8 As 331/2019-43 Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 3 A 161/2018-53 zrušil a zavázal zdejší soud, aby žalobce vyzval, zda navrhuje jiný typ žaloby.
5. Po výzvě Městského soudu v Praze žalobce navrhl změnu žalobního petitu, kterou soud připustil usnesením ze dne 29. 3. 2021, č. j. 3 A 161/2018-85. Žalobce se nyní domáhá, aby soud zrušil rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 11. 5. 2018, č. j. MHMP 719042/2018, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 4 ze dne 6. 4. 2018, č. j. P4/047288/18/OSA/HEJ, SZ P4/026519/18/13 a řízení bylo zastaveno.
6. U jednání, které se konalo dne 4. června 2021 zástupce žalobce setrval na podané žalobě a žalovaný navrhl její zamítnutí.
7. Ze správního spisu soud ověřil, že dne 20. 2. 2018 byl Úřadu městské části Praha 4 doručen od žalobce prostřednictvím datové schránky vyplněný přihlašovací lístek k trvalému pobytu a dne 22. 2. 2018 byl prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb doručen mj. občanský průkaz žalobce a nájemní smlouva prokazující oprávněnost užívání daného objektu na ohlašované adrese.
8. Úřad městské části Praha 4 vyzval dne 26. 2. 2018 žalobce, aby ohlásil změnu místa trvalého pobytu osobně na ohlašovně a použil originální tiskopis „Přihlašovací lístek k trvalému pobytu“.
9. Dne 28. 2. 2018 žalobce zaslal Úřadu městské části Praha 4 prostřednictvím datové schránky a prostřednictvím svého zmocněnce znovu totožný přihlašovací lístek k trvalému pobytu (jako byl zaslán již dne 20. 2. 2018).
10. Dne 12. 3. 2018 vyzval Úřad městské části Praha 4 žalobce podle ust. § 10 odst. 9 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), k odstranění nedostatků v předkládaných dokladech.
11. Žalobce po doručení výzvy uhradil správní poplatek a uvedl své rodné číslo, originální tiskopis nedoložil a uvedl, že je možné podat tiskopis jak v listinné, tak i elektronické podobě.

12. Dne 6. 4. 2018 vydal Úřad městské části Praha 4 rozhodnutí č. j. 4/047288/18/OSA/HEJ SZ P4/026519/18/13)S, kterým s ohledem na neodstranění nedostatků v úplnosti, rozhodl o nezaevidování změny místa trvalého pobytu na adrese Praha 4 – Krč, Murgašova 1275/1; proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání.
13. O odvolání žalobce rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím, v němž konstatoval, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v souladu s ust. § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu dne 6. 4. 2018, protože tento den byl předán stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení. Dne 6. 4. 2018 podal žadatel datovou schránkou odvolání. Kompletní spisový materiál byl dne 12. 4. 2018 zaslán odvolacímu orgánu, který jej převzal dne 13. 4. 2018. Dne 26. 4. 2018 sdělil prvostupňový orgán e-mailovou zprávou odvolacímu orgánu, že žadatel tohoto dne se osobně dostavil na Úřad městské části Praha 4 a za splnění všech zákonných podmínek podle ust. § 10 odst. 6 zákona o evidenci obyvatel ohlásil změnu místa jeho trvalého pobytu, která byla zaevidována a to na stejnou adresu, jíž se žalobce domáhal již 20. 2. 2018, resp. dne 28. 2. 2018. Z uvedeného důvodu dospěl odvolací správní orgán k závěru, že ohlášení změny místa trvalého pobytu dne 26. 4. 2018 na danou adresu přivodilo bezpředmětnost ohlášení učiněného žadatelem přes datovou schránku dne 20. 2. 2018. Závěrem odvolací orgán podotkl, že postup prvostupňového orgánu byl v souladu se zákonnou úpravou, když zákon o evidenci obyvatel neumožňuje občanovi či jeho zmocněnci zaevidování změny místa trvalého pobytu prostřednictvím datové schránky. S ohledem na ust. § 18 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, které upravuje ohlášení změny místa trvalého pobytu občanem, kdy o úkonech souvisejících s ohlášením podle § 10 odst. 4 až 11 se uskuteční záznam na přihlašovací lístku, nelze připustit ani postup aprobovaný v § 37 odst. 4 správního řádu, tj. že by občan ohlásil změnu místa trvalého pobytu elektronicky, za podmínky, že jej do 5 dnů potvrdí či doplní.
14. Žalobce nesouhlasí se zastavením řízení, neboť pozdější ohlášení vyvolává jiné právní účinky než ohlášení předešlé, resp. trvá na rozhodnutí o zaevidování změny trvalého pobytu k datu ohlášení změny místa svého trvalého pobytu dne 28. 2. 2018.
15. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda správní orgány měly a mohly přistoupit k zaevidování změny trvalého pobytu k datu ohlášení změny místa svého trvalého pobytu k datu ohlášení dne 28. 2. 2018, přičemž dospěl k závěru, že nikoliv.
16. Podle § 10 odst. 6 zákona o evidenci obyvatel „při ohlášení změny místa trvalého pobytu podle odstavce 5 je občan povinen a) vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu (dále jen "přihlašovací tiskopis"), který obsahuje údaje o
1. jménu, popřípadě jménech, příjmení a rodném čísle, předchozí a nové adrese místa trvalého pobytu občana,
 2. vlastníku objektu, kterým se rozumí jméno, příjmení a adresa místa trvalého pobytu u fyzické osoby nebo název a sídlo u právnické osoby;
- b) prokázat totožnost občanským průkazem nebo, nemá-li platný občanský průkaz, jiným obdobným dokladem, který je veřejnou listinou;
- c) doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu (...).“
17. Dle § 10 odst. 11 zákona o evidenci obyvatel „za občana může změnu místa trvalého pobytu ohlásit člen domácnosti, jehož oprávnění k zastupování občana bylo schváleno

soudem, nebo jím pověřený zmocněnec na základě zvláštní plné moci s úředně ověřenými podpisy“.

18. Dle § 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech „úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob“.
19. Z obsahu správního spisu vyplývá, že v posuzovaném případě ohlásil žalobce změnu trvalého pobytu prostřednictvím své datové schránky. Z výše citovaných ustanovení vyplývá, že pro řádně ohlášení změny trvalého pobytu je třeba 1) vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu a 2) prokázat totožnost občanským průkazem. Vedle toho je ohlašovatel povinen doložit oprávněnost užívání bytu, tato podmínka byla posléze žalobcem splněna, neboť žalobce ke své žádosti smlouvu o nájmu bytu zaslal poštou.
20. Soud sdílí právní názor žalovaného, podle něhož při ohlášení změny trvalého pobytu není možné nahradit osobní prokázání se občanským průkazem elektronickým podpisem v rámci komunikace prostřednictvím datové schránky. V této souvislosti soud poukazuje na záměr zákonodárce, který je zřejmý z důvodové zprávy k § 10 a 11 zákona o evidenci obyvatel. V ní se uvádí, že *„se v těchto ustanoveních upravuje postup ohlašování v případě hlášené změny místa trvalého pobytu. Účelem takto upraveného postupu je vytvoření účinného mechanismu kontroly, jehož prostřednictvím budou eliminovány případy zneužití neplatného údaje o trvalém pobytu v období, než bude občanovi vydán nový občanský průkaz s aktuálním a pravdivým údajem o trvalém pobytu. Ve zvláštních případech, kdy se obyvatel z různých důvodů nemůže sám k pobytu přihlásit, je zákonem umožněno, aby tento úkon za něj provedla oprávněná osoba.“* Přestože právní úprava prošla od jejího přijetí řadou novelizací, uvedených ustanovení se tyto změny významným způsobem nedotkly. Důvodovou zprávu je proto nutné stále považovat za relevantní z hlediska pochopení úmyslů zákonodárce.
21. Uvedené je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 432/2019 mimo jiné k této otázce uvedl mimo jiné *„je evidentní, že zákonodárce nepovažoval povinnost předložit platný občanský průkaz jen za prostředek k prokázání totožnosti, nýbrž i za způsob, jak minimalizovat riziko zneužití nesprávného údaje o místě trvalého pobytu v období do vydání nového občanského průkazu. Toho je dosaženo postupem podle § 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel, tedy ustřížením rohu dosavadního občanského průkazu po jeho předložení. Nejvyšší správní soud přitom toto ustanovení považuje za schopné uvedeného cíle dosáhnout. Občanský průkaz s ustříženým rohem totiž při běžném právním styku vede subjekty, jimž je předkládán, ke zvýšené obezřetnosti, čímž snižuje riziko jeho zneužití. Držitel takového občanského průkazu je zároveň motivován k tomu, aby urychleně zažádal o vydání nového občanského průkazu. Povinnost osobně se dostavit na obecní úřad při změně trvalého pobytu pak rozhodně nelze považovat za neúměrně obtěžující a s ohledem na její výše uvedený smysl ani za zbytečnou.“*
22. V posuzovaném případě žalobce ani po dvou výzvách (ze dne 26. 2. 2018 a ze dne 12. 3. 2018) neodstranil nedostatky svého ohlášení změny trvalého pobytu, resp. přes opakovanou výzvu nesplnil povinnost osobně se prokázat při ohlášení změny místa trvalého pobytu občanským průkazem a to až do dne 26. 4. 2018. Tohoto dne se osobně dostavil na Úřad městské části Praha 4 a za splnění všech zákonných podmínek podle ust. § 10 odst. 6 zákona o evidenci obyvatel ohlásil změnu místa jeho trvalého pobytu, která byla zaevidována.

23. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k prvnímu dílčímu závěru, že správní orgány nemohly přistoupit k zaevidování změny trvalého pobytu k datu ohlášení změny místa svého trvalého pobytu dne 28. 2. 2018, neboť žalobce do vydání napadeného rozhodnutí nesplnil podmínky pro řádné ohlášení změny trvalého pobytu.
24. Žalovaný napadeným rozhodnutím řízení zastavil, neboť dospěl k závěru, že ohlášení změny místa trvalého pobytu dne 26. 4. 2018 na danou adresu přivedlo bezpředmětnost ohlášení učiněného žadatelem prostřednictvím datové schránky.
25. Soud v návaznosti na výše uvedený první dílčí závěr (že správní orgány nemohly přistoupit k zaevidování změny trvalého pobytu k datu ohlášení změny místa svého trvalého pobytu dne 28. 2. 2018) se dále zabýval otázkou, zda v posuzované věci rozhodnutí žalovaného spočívající v zastavení řízení pro bezpředmětnost ohlášení učiněného žadatelem prostřednictvím datové schránky mohlo znamenat vadu řízení, pro kterou je nutno napadené rozhodnutí zrušit.
26. Žalovaný rozhodoval podle ust. § 90 odst. 4 správního řádu, podle kterého jestliže odvolací správní orgán zjistí, že nastala skutečnost, která odůvodňuje zastavení řízení, bez dalšího zruší napadené rozhodnutí a řízení zastaví, ledaže jiné rozhodnutí o odvolání může mít význam pro náhradu škody nebo pro právní nástupce účastníků. Podle ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže se žádost stala zjevně bezpředmětnou. Podle ust. § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže žadatel v určené lhůtě neodstranil podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení.
27. S přihlédnutím ke skutečnosti, že správní orgány nemohly přistoupit k zaevidování změny trvalého pobytu žalobce dříve než dne 26. 4. 2018 (z důvodu nesplnění podmínek pro řádné ohlášení změny trvalého pobytu žalobcem – viz výše), dospěl soud k závěru, že vydání jiného rozhodnutí o odvolání nemůže mít význam pro náhradu škody, popř. pro právní nástupce účastníků. K tomu lze dodat, že žalobce měl dostatečný prostor, aby prvostupňovému orgánu poskytl dostatečnou součinnost a odstranil podstatnou vadu řízení, byl k tomu opakovaně vyzýván. Byť takovou možnost žalobce měl a součinnost byla v jeho zájmu, je výsledek řízení pouze důsledkem jeho neochoty ke splnění zákonných podmínek ohlášení změny trvalého pobytu. Správní orgány při zjišťování skutkového stavu nepochybily, neboť musely vycházet z podkladů, které měly k dispozici. Pokud by za této situace soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí z důvodu, že žalovaný měl volit jiný důvod k zastavení řízení (§ 90 odst. 4 správního řádu v návaznosti na ust. § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu) či zamítnutí odvolání (pro nesplnění zákonných podmínek) na místo zastavení řízení pro zjevnou bezpředmětnost, bylo by takové rozhodnutí výrazem přepjatého formalismu.
28. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
29. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. června 2021

JUDr. Jan Ryba, v. r.
předseda senátu